

СТАНИСЛАВ СТРАТИЕВ
СНЕГЪТ ВСЕ ВАЛЕШЕ

chitanka.info

Файтонът се носеше из улиците и фенерите от двете му страни топло грееха. Валеше тихо сняг, всичко наоколо безмълвно побеляваше.

Беше пред Нова година.

Ние излязохме на големите улици, там гърмеше музика, във въздуха горяха и се разпръскваха бенгалски огньове, хората грабеха новогодишни играчки, продавачите на сурвачки викаха с последни сили:

— Айде! Айде на сурвачките! Голямото намаление!...

Носехме се безшумно, фенерите намигаха на срещнатите момичета, а на капрата бай Чавдар се пъчеше, макар и ръцете му да трепереха развълнувано. Наоколо хората викаха:

— Файтон! Файтон! Гледайте, иде файтон!...

Те тичаха подир файтона, смееха се, а бай Чавдар привидно застрашително размахваше камшика към тях и мръщеше вежди. Навсякъде ни посрещаха с викове, радваха ни се, някои искаха да се качат на файтона, но бай Чавдар викаше:

— Ангаже, молим! Ангаже!

— Какво ти ангаже бе! — викна един мъж с бомбе. — Давам ти десет лева за десет метра!!!

— Какво са десет лева! — ревна бай Чавдар. — Ти не ме познаваш!!!

И пришпори коня, удари го през ушите с камшик и той се понесе по-нататък.

Това беше един напълно сляп кон, стар, но в замяна на това с много развит музикален слух и изключителни рефлексии. Той имаше особено схващане за ритъм и препускаше така, че аз имах усещане, че се возя на костенурка, която е окуцяла с единия крак.

Радостни деца тичаха по улиците с току-що купени сурвачки и крещяха колкото им глас държи. Те изобщо не поглеждаха файтона. Сняг падаше и развеселяваше странния кон, който препускаше бодро и от време на време правеше чудни, понятни само на него стъпки, в които с мъка разпознавах първите две фигури на стария виенски валс.

Празнично блестяха крушките на новогодишните елхи, пукаха детски пистолети, взел брадата си в ръка, с бясна скорост бягаше един Дядо Мраз, а няколко граждани го гонеха и викаха:

— Дръжете крадеца!!!

На ъгъла една осведомена особа разказваше, че гонят крадец, който се преоблякъл като Дядо Мраз и си напълнил чувала с каквото му трябвало, докато хората купували разни неща по магазините.

Един прилично облечен гражданин с приятно лице се плесна по челото и с професионална завист рече:

— Ей че хубава идея!...

След което се измъкна бързо от тълпата и се метна на трамвая.

Файтонът се носеше из тези весели хора, те ни посрещаха със смях, с викове и изненада.

Един каза, че сигурно снимат филм с файтон за онези години. Друг твърдеше, че това е вярно, че той ме познавал, аз съм бил от Сатиричния театър и съм ходел с негова втора братовчедка от Луковит. Бабите видимо се оживяваха при вида на файтона и си пооправяха шаловете, а един вестник на другия ден писа похвала за градския народен съвет, който пуснал файтон в новогодишната вечер, този файтон обикалял и повдигал настроението на гражданите.

Както си тичаше, конят налетя на двама влюбени, които се гледаха срамежливо в очите и събираха сили да се целунат. Бай Чавдар викна, момичето отскочи и прегърна момчето, което остана смаяно, то гледаше файтона и не можеше да повярва на очите си.

Навлязохме из пазара и спряхме пред три огромни бъчви. Зад бъчвите, наредени в една редица, кротко стояха граждани с дамаджани и чакаха реда си.

Когато напълнеше дамаджаната, поредният гражданин заставаше най-отзад на опашката и я надигаше. Докато я изпиеше, отново му идваше редът и той пак напълваше дамаджаната. Тези граждани притежаваха изумителна точност — така бяха изчислили всичко, че щом някой изпиеше виното, веднага идваше редът му и той си наточваше отново.

— Хайде на сунгурларското! — викаше един бабанко. — Насам, народе, тука е истината!

Бай Чавдар шибна коня, той направи един-два от свойствените му финта, изправи се игриво на задните си крака и потегли внезапно. Аз изхвъркнах от файтона и паднах право в ръцете на бабанкото, който ме занесе на ръце до бъчвите.

— Кой си ти бе? — ревна той. — Какво ми се пъхаш в ръцете?

— От файтона! — казах. — Паднах от файтона!

— От какъв файтон бе? — ядоса се той. — Къде си виждал сега файтон? Да не си паднал от Марс?

— Не! — рекох. — От файтона!

— Нямам време сега да се занимавам с паднали от Марс! — викна бабанкото. — Народът чака!...

И пак взе маркуча. Аз избягах и не бях изминал и тридесет метра, когато видях напред пазара файтона.

Конят заедно с файтона и отчаяния бай Чавдар танцуваше валс под звуците, които гърмяха по високоговорителите. Той правеше невероятни фигури, файтонът се изправяше на едно колело, бай Чавдар високо и квалифицирано псуваше коня.

Конят танцуваше валс, прилякваше, изписваше фигурите, файтонът с едва крепящия се бай Чавдар не се преобръщаше като по чудо, а хората гледаха, ръкопляскаха и хвърляха ябълки и орехи във файтона.

— Дами канят! — извиках аз и се метнах във файтона. — Конкурс за най-добър танцуващ файтон!

Валсът спря и бай Чавдар пришпори коня по-нататък. Конят тичаше леко развълнуван и от време на време правеше шпагат във въздуха.

Наближаваше Нова година. Ние пътувахме в празничната вечер, хората се чудеха на файтона и на странния кон. Купувахме сурвачки и сурвакахме стария бял кон, а той ни се отплащаше, като танцуваше танго.

Хората ни гледаха и мислеха, че сънуват — откъде изскочи този файтон и този танцуващ кон, от приказките ли, или пък вече сме готови, вързали сме кънките и имаме видения.

Ние излизахме от големите и шумни улици на града и отивахме към белите улички в покрайнините.

— Ти откъде взе този кон? — бай Чавдар започна да се съмнява дали и той не сънува.

Бай Чавдар отдавна вече не беше файтонджия, нямаше и кон, но от време на време лъскаше и потягаше файтона, без сам да знае защо, палеше фенерите, пробваше дали горят равномерно и им сменяше газта. Жена му казваше, че хората се возят вече на ракети, а той пали фенерите и само хаби газта. И той реши да го нацепи за подпалки.

Срещу Нова година аз намерих кон и придумах бай Чавдар да се разходим за последен път с файтона, последния файтон от нашата улица.

— Откъде го взе? — попита пак бай Чавдар.

— От един приятел! — обясних му аз. — Играл сума години в цирка, ама ослепял от прожекторите и го продали на приятеля ми.

— Страшен кон! — каза бай Чавдар. — Живота си давам за такъв кон!

Файтонът навлезе в тишината на нашия квартал. Снегът бавно падаше, земята беше бяла и небето беше бяло, целият свят беше бял и притихнал.

— Бай Чавдаре! — казах аз развълнувано. — Не познаваш ли този кон? Това е Орион, белият кон Орион! Не го ли помниш?

Бай Чавдар спря файтона.

— Орион ли е това? — попита той с треперещ глас.

— Да, бай Чавдаре! — казах тихо. — Орион!

Бай Чавдар мълчеше. Може би си спомняше белия красавец Орион, за когото бяха полудели всички файтонджии. Всички бяха готови да дадат най-скъпото си, за да го имат, за да тегли техния файтон.

Орион беше мечтата на тези хора, на всички тях, на тяхното поколение, златната птица от сънищата.

Да, това беше славният бял кон Орион, който танцуваше в цирка и който беше млад някога, когато и бай Чавдар беше млад, и ние бяхме деца.

— Орион! — каза бай Чавдар. — Белият кон Орион!

— Ти го помниш, нали? — казах аз. — А помниш ли улицата, бай Чавдаре? Помниш ли Човека, който никога не лъжеше, зеленото куче Жорж, Атанас Лудия, Железничаря. Помниш ли колко топъл беше мракът и колко силно миришеха божурите на нашата улица? Помниш ли глухарчетата, които бяха по половин метър, и жълтите храсти, където живееше вятърът? Помниш ли, бай Чавдаре?

— Помня ги! — каза тихо бай Чавдар. — Помня всичко!

Потеглихме бавно, снегът все валеше и ни затрупваше, затрупваше дърветата и къщите, целия свят.

Затрупваше нашата улица, божурите, топлия мрак, затрупваше жълтите храсти, където живееше вятърът, затрупваше Човека, който

никога не лъжеше, и зеленото куче Жорж, и Атанас Лудия...

Всичко това щеше да се случи петнадесет години по-късно.

А сега ние, децата от нашата улица, стояхме пред файтона на бай Чавдар, оглеждахме се в лъсналите му калници, любувахме се на запалените фенери и пипахме с пръст яйовете. Бай Чавдар беше вкъщи, казваше нещо на жена си и след пет минути щеше да тръгне.

— Това е работа! — каза Гурко. — Този файтон ми взима акъла!

— Ще ти го взима, разбира се! — засмяхме се ние.

На улицата нямаше по-хубав файтон от този на бай Чавдар, макар че имаше осем файтонджии, всички те се спукваха от яд, когато този файтон минаваше покрай тях, и извръщаха глави, за да не го гледат.

А ние много се гордеехме с него и бяхме решили като пораснем да станем файтонджии и да караме такива файтони.

Беше началото на пролетта, първите люляци бяха разцъфнали и ароматът им се носеше по цялата улица.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.